

számoltak fel, amelyeknek épített szerkezetét is elbontották. Az így megbolygatott talajból származhatnak a római kori leletek.

A kriptá téglapadlója nagyrészt megmaradt, a közepét föl-szedték és itt még mélyítették rajta, az így kialakított gödörben szintén temetkezések maradványait találtuk. A kriptában két koporsó volt, ezeket üresen helyezték el, egymásba illesztve.

Az urnatemetőhöz kapcsolódó kiállítótér kialakításának munkái közben a templom főhajójának ÉK-i negyedében a diadalív és az ÉK-i pillér Ny-i alapozási vonala között kb. 50 cm-t mélyítették a kivitelezők a még bolygatatlan talajban. A korábban elvégzett megelőző feltárás során ekkora mélységre statikai okok miatt a pillérek közelében nem mentünk le. Objektum nem látszott, de római kori kultúrrejteget emeltek ki. Nagy mennyiségű kerámiatöredék és kő került elő innen, a munkát folyamatosan figyeltük és összegyűjtöttük az anyagot. A végleges szint elérése után a kialakult metszetet dokumentáltuk.

2011 márciusában a káptalanterem oldalkápolnáiba padlófűtést szereltek, ezért régészeti szakfelügyelet keretében kisebb kutatását végeztük. Az 1950 körüli téglapadló felbontása és az alatta lévő törmelék eltávolítása után a vakolatlan falfelületekhez is hozzáférhettünk. A káptalanterem 2000-ben történt homlokzati falkutatása során az egyes kápolnák között falelválást nem találtunk. Az ásatás során Csemegi József 1962-ben megjelent tanulmányában felvetett hipotézisek beigazolódtak. A káptalanterem középső kápolnája készült el legkorábban a terem 1340 körüli bővítésének és boltozásának eredményeként. Ezt követően az É-i oldalkápolnát építették meg és boltozták be. A kápolna É-i falának szabálytalansága a mellette É felől álló, 1260 körül épített kápolna poligonális falához történt köpenyezéssel magyarázható. A D-i, Agendorfer-kápolna építése 1406-ig megtörtént, de a részletformák tanúsága szerint ez még inkább a 14. század '70-es, '80-as éveiben következett be. A két kápolna alapfalai mellett talált kerámia a szakirodalomban inkább a 14. század legvégére, a 15. század elejére datálható. Esetünkben az épület ismert és kikövetkeztetett építési adatai a kerámiaanyagot mintegy 30 évvel korábbra datálják.

Munkatárs: Nemes András művészettörténész; Mravikné Kovács Petronella, Várfalvi Andrea, Czifrák László (Budapest), Molnár Erika, Pálfi György (Szeged), Kovács Melinda (Győr), Balassa Krisztina, Harasztovics Veronika, Oláh Rezső (Sopron).

Várfalsétány: 2011. március 28-án kezdtük a megelőző feltárást, majd az építkezéssel érintett területeken folyamatosan régészeti szakfelügyeletet láttunk el. A Városház utcai romkert és a Várkerület épületsora közötti szakaszon, a középső városfal külső oldalán a korábban lebontott épületrészek pinceszinti maradványai kerültek elő és nagy mennyiségű építési törmelék. Megállapítottuk, hogy a római kori városfal lábazati része hosszú szakaszon épségben megmaradt. A Borostyánkő-úthoz K felől kapcsolódó bogárhátú, gneiszlappal burkolt út, ami a romkertben látható, a fal külső oldalán is megmaradt, kevésbé épen. A városfal építésekor lebontott római épületek falai is fellelhetők a külső oldalon. Ezek bemutatására nem kerül sor. A területen két kutat is feltártunk, érdelemes lelet nem került elő belőlük. A kutak – a Várkerület beépülésének történetét is mérve – a 18. századnál korábbiak nem lehetnek.

A *Várkerület 80–82.* sz. házak udvarán az épületomladék elszállítása során szintén a római városfal lábazatát figyelhettük meg.

A *Szent György utca 13.* (KÖH 52634) kertjében a városfal áttörésére került sor, ennek kapcsán tehettünk itt megfigyeléseket. Az épülő lépcső helyén metszetfalat alakítottunk ki. A területen a már bolygatott vörös-sánc anyaga volt található, igen kevés leletanyaggal, szerkezeti elemek nélkül. A középső városfal belső oldala mellett, azzal párhuzamosan középkori falmaradványt találtunk. Feltehetően a vörös-sánc megtámasztását szolgálta, a római fal talán ezen a szakaszon romosabban maradt meg, mint másutt, ezért lehetett rá szükség, vagy egy későbbi javítást jelent.

A *Színház utca 23.* (KÖH 52655) mögötti szakaszon egy feltételezett, de fel nem tárt bástya maradványait szerettük volna megtalálni, ez azonban nem sikerült. Úgy tűnik, ez a bástya soha nem épült meg. Előkerült viszont egy faragott kő, amelybe keresztet véstek. A darab erősen hasonlít ahhoz, amelyet a Fegyvertár utca 1.-ben, a vörös-sánc feltárásakor találtunk 2009-ben.⁷⁶

A *Színház utca 3.* (KÖH 47607) pincéjében a korábbi kutatás római kori járósíntet feltételezett, a helyreállítás során ez került volna bemutatásra. Megállapítottuk azonban, hogy a járósíntnek vélt faragott kövek csupán a városfal alapozásának kváderkövei. Az itt látható bástyából már visszabontottak egy részt, ezért jelenik meg szabálytalanul, de alapjaiban követhető eredeti íve. A bástya hiányait apró kövekkel és téglával pótolták ki.

Munkatárs: Nemes András művészettörténész.

GABRIELI GABRIELLA

310. Sopron, Potzmann-dűlő (KÖH 56957)

(Győr-Moson-Sopron megye) B

Próbafeltárást a Győri út, 16105/2 hrsz. tervezett épület 800 m²-es alapterületén végeztünk. A gépi földmunka során elsősorban a humuszból kerültek elő a késő bronzkori urnamezős kultúra időszakára tehető kerámiatöredékek. A teljes területen egyetlen, több gödörből álló objektumot tártunk fel. Továbbá a még hátralévő földmunkákat régészeti szakfelügyeletünk mellett végezték. Megállapítottuk, hogy a Potzmann-dűlőben található római villa maradványai erre a területre már nem terjednek ki.

A régészeti szakfelügyelet során feltártunk még egy szintén az urnamezős kultúra idejéből származó gödröt.

GABRIELI GABRIELLA

311. Sopron, Szőlőskert utca (KÖH 67465)

(Győr-Moson-Sopron megye) R, Ró

A 8466/5 (Szőlőskert utca 18.) és a 8240/6 (Szőlőskert utca 17.) hrsz.-ú telkeken megelőző feltárást végeztünk lakóházak építése miatt. 2011. szeptember 19. és november 7. között a feltárás három ütemben zajlott.

⁷⁶ RKM 2009, 340–341

A 8466/5 hrsz.-ú telken 9, a 8240/6 hrsz.-ú telken 20 objektumot tártunk fel. Ezek gödrök – köztük méhkas alakúak – és cölöplyukak, zömmel a késő rézkori bolerázi csoporthoz köthetők. Igen nagy mennyiségű kerámiatöredék, állatcsont, apró köpengék, nagy méretű, áglyomatos paticsdarabok és egy öntőminta került elő. Elszenesedett, kötegekben lévő, darabolt, sodrott zsinórmaradványokat is feltártunk. Az egyik méhkas alakú gödör alján emberi csontváz feküdt. Egy nagy méretű, szabálytalan római kori gödröt is feltártunk, nagyon kevés leletanyaggal.

GABRIELI GABRIELLA

Róbert utca kereszteződésétől a Tómalom irányába haladva folyamatosan találtunk őskori – bronzkori, kora vaskori – kerámiatöredékeket, ezek előfordulásának gyakorisága a Tómalom sor felé csökkent. Az úton kívül a terület nem vizsgálható, növényzettel fedett, az út melletti bolygatásokban – pl. villanyvezeték bekötés – azonban szintén találtunk cserepeket. Megállapítható, hogy a terület régészeti lelőhely, feltehetően a Deicht-dűlő néven ismert lelőhely folytatása D felé. Nyilván tartásunkban ez a lelőhely sokkal kisebb, csak a már beépített területre terjed ki, ennek oka a most beépítésre kerülő terület eddigi fedettségében keresendő.

Munkatárs: Németh Patrícia.

GABRIELI GABRIELLA

312. Sopron-Sopronkőhida, Deicht-dűlő (KÖH 34023)

(Győr-Moson-Sopron megye) B, V

2011-ben a Németh László utca folytatásában egészen a Tómalom sorig gázvezeték fektetésre kerül sor. A közelben két ismert lelőhely is található, ezért október 27-én bejártuk a területet. A helyszíni szemlét az is indokolta, hogy korábban már egyéb közműveket építettek a területen, a villanyvezeték építések az előírt régészeti szakfelügyeletet nem rendelték meg, viszont megállapítást nyert, hogy a vezetékkel régészeti objektumokat bolygattak meg. A sáros földúton a Németh László utca – Kreutz

313. Sümeg, Vár (MRT 3. k. 54/1 lh., KÖH 9212) (Veszprém megye) Kk, Kú

A sümegi vár műemléki rekonstrukciójához kapcsolódó, 2011. június 1–16. között végzett munka során ismét feltártuk a vár Kozák Károly régész és Koppány Tibor építészmérnök által az 1962-ben egyszer már feltárt, majd vasbetonnal lefedett és ismét visszatemetett ágyúállást, mely a Ny-i szárny É-i végében található. A Ny-i várfal külső oldalán itt a munka megkezdé-

Sümeg, vár